

# gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polii. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 24. januarija 1872.

**Obseg:** Vabilo slovenskim gospodarjem, da se udeležijo razstave mlekarstva na Dunaji. — Zakaj čedalje več kmetijstev pride na kant? — Hornofovo hranilno ognjišče. — Ali naj bi bil učitelj tudi za naprej orglavec in cerkovnik, ali ne? — VII. občni zbor slovenske Matice v Ljubljani. — Mnogovrstne novice. — Dopisi. — Novi-car.

## Gospodarske stvari.

### Vabilo slovenskim gospodarjem,

#### da se udeležijo razstave mlekarstva na Dunaji.

„Novice“ so že lansko leto govorile o tej razstavi. Po želji dotičnega odbora natisnejo zdaj vse, kar je našim gospodarjem iz poziva vedeti treba, ki ga je razposlal oni dunajski odbor. Glasí se blizo tako-le:

Po vsem našem cesarstvu, kjer se kmetovalci s živinorejo pečajo, si prizadevajo tudi za to, da bi iz mleka dobili kolikor mogoče dobička, in sicer s tem, da tam, kjer ne morejo mleka izpod krave prodati, iz njega narejajo smetano, surovo maslo (puter), sir itd.

Čeravno je hvale vredno to prizadevanje, je vendar gotovo, da bi se v tem dalo še veliko več doseči. In če vprašamo, kako to, lahko dobimo odgovor, da niti kmetovalci kot prodajalci, niti kupci popolnoma ne zapopadejo mlekarstva.

Zato izvedeni možje že dalje časa obračajo pozornost vlade na ta oddelek kmetijskega gospodarstva, in c. kr. ministerstvo kmetijstva se je lani poprijelo tega, kar so mu svetovali izvedenci, in to je razstava mleka in vsega, kar se iz mleka izdeluje, poleg tega pa tudi pri mlekarstvu potrebnega orodja.

V to razstavo se ima tedaj vzeti vse, kar se v deželah našega cesarstva izdeluje, zraven tega pa tudi v to razstavo pripustiti mlečne izdelke in mlekarsko orodje iz tujih, vnanjih držav. Taka razstava nam bode tedaj kazala, kaj imamo doma, pa tudi nam pred oči postavila, kaj ima drugod, in tako bodo gospodarji naši lahko primerjali, kaj je dobro ali slabo, kaj je boljše in kaj najboljše.

Že poleti 1871. leta je c. k. ministerstvo kmetijstva sklicalo skupščino (anketo) izvedencev na Dunaj in ustanovilo glavni odbor, ki to vabilo do Vas pošilja, slovenski gospodarji!

Mlekarska ta razstava bode na Dunaji od 13. do 17. dne zadnjega meseca (decembra) tekočega leta.

Vsa razstava bode razdeljena v dve skupini: ena skupina bode obsegala mleko in kar se iz njega nareja, — ena pa pripomočke (orodje itd.) pri mlekarstvu.

V 1. skupino po takem spada mnogovrstno mleko in smetana, sladko in kislo, zgoščeno (kondenzirano) ali kakor koli za shranitev pripravljeno (konservirano), — mnogovrstno surovo maslo in maslo, — mnogovrstni sir ne samo iz kravjega, temuč tudi iz ovčjega in kozjega mleka, — poleg tega tudi vse, kar se pri mlekarstvu

kot postransk izdelek izdeluje, na priliko: mlečni sladkor, siratka, ožemčič itd.

V to skupino (vrstvo) smejo svoje izdelke poslati le naši domači gospodarji iz avstrijsko-ogerskega cesarstva.

V 2. skupino pa pred vsem spadajo pripomočki sirarij in maslarij, potem orodje za to ali tako, kakoršno se rabi, ali pa le modéli in obrisi; dalje tudi orodje za preiskavanje mleka in za umetno napravljanje mleka, in naposled tudi obrisi in modéli sirarij, mlečnice, in mnogovrstne slike iz mlekarstva in živinoreje, na katero se mlekarstvo opira.

V to skupino se bode vzelo vse, kar pride iz domačih, pa tudi tujih dežel.

Da bi se kmetovalci živinorejci prav z veseljem prijeli te razstave, je ministerstvo kmetijstva določilo za njo veliko srebernih in bronastih svetinj (medalij) in celó zlatih, poleg tega pa še daril v srebernem denarji po 40 in 20 gold.

Kdo dobí svetinjo ali darilo, to bode odločila posebna komisija; v nedeljo 15. decembra t. l. se bodo svetinje in darila delila.

Razstavni odbor naznanja to vsem kmetovalcem in jih vabi, naj se prav živo udeležijo te razstave.

Čas za razstavo, ker je pozimi, je gotovo zelo pripraven; da pa morejo kmetovalci v vsaki deželi potrebne priprave delati za to, kar bodo poslali v razstavo, zato se jim napoveduje že zdaj.

Da pa se vsacemu, kdor bode hotel kaj v razstavo poslati, olajša to delo, so družbe kmetijske naprošene, da so razstavnikom na pomoč. Zato so družbe kmetijske prejele razpise te razstave in oglasnice. Kdor tedaj se udeležiti hoče razstave, naj od družbe kmetijske zahteva tako oglasnico (Anmeldungsschein), naj v njo zapiše to, kar bode poslal v razstavo, in tako napisano oglasnico potem naj spet kmetijski družbi izroči, da jo pošlje na Dunaj.

Glavni odbor bode pa tudi skušal, da se razstavnikom vožnina zniža, da na Dunaji za mleko, smetano, maslo, sir itd. ne bode treba plačati nič vžitninskega davka, in da se ondi vse varno spravi.

Da pa se bodo razstavljene te reči pokušati mogle in po takem njih dobrota lože cenila, se bodo v razstavi napravile posebne prostorije za pokušnje; v teh prostorih se bo pokušalo mleko, maslo, sir itd.

Če hoče kdo še kaj več družega izvedeti, naj se primerno obrne na Dunaj na glavni odbor za mlekarsko razstavo (General-Comité für die Molkerei-Ausstellung in Wien, Dominikaner-Bastei Nr. 13).